

Mašinsko šišanje ovaca

http://www.suooks.org/sisanje_ovaca.html

Mašinsko šišanje ima sledeće **prednosti**:

- Brži rad (moguće je ošišati i do 200 grla dnevno)
- Manje je stresno za ovce- jer traje kraće, 2 do 3 minuta, u poređenju sa 10 do 12 minuta kod ručnog šišanja i ima manjepovreda.
- Vuna lakše ostane u jednom komadu. Veoma je važno da vuna ostane u komadu, zbog tržišne vrednosti, i smatra se da je stanje vune nakon šišanja odlika veštine svakog pojedinog šišača
- Vlakena vune su duža, jer mašinica može da ide tik uz kožu životinje.
- Po ovci se dobija 150-200 grama vune više nego pri ručnoj striži.
- Povrede životinja su ređe.

PRIPREMA OVACA ZA ŠIŠANJE

Striža je posao koji se mora obavljati svake godine. Pravilna priprema objekata i stada će olakšati posao svima koji su u to uključeni.

Ovce treba šišati kada je vreme suvo i toplo. Za vreme kišnih i vlažnih dana vuna upija vlagu, a ovce mogu oboleti, što je naročito opasno za jedinke koje su teško prezimale. Dva do tri meseca pre početka striže treba skidati podstrig. Podstrig sačinjava najprljaviji deo vune koja ima nizak randman, pogotovo ako su ovce tokom zime boravile u prljavim ovčarnicima.

Ovce moraju biti suve pre striže! Ovce sa vlažnim runom ne treba da budu strižene. To uključuje i rosu ili u nekim slučajevima inje.

Ovce ne treba hraniti i poжити najmanje osam sati pre striže. Stado nikada ne treba direktno sa pašne voditi na strižu. Trava i neke vrste sena razvijaju gas, pa oslanjanje na područje pluća u toku šišanja dovodi do »zadihanosti«. Ukoliko se životinja odmah ne postavi na noge može uginuti usled gušenja.

Pre sakupljanja ovaca u prostor iz koga idu na strižu treba ukloniti zamrljanu vlažnu vunu i ostatak balege.

Izbegavajte držanje ovaca u prljavom prostoru ili na golom betonskom podu.

Ako u zapatu ima više kategorija ovaca, najpre šišati žensku šilježad, potom jalove ovce, pa mušku šilježad, zatim ovnovce i na kraju ovce koje se muzu.

Ovce sa belom glavom i belim runom treba da budu strižene prve; tamnoglave ili one sa obojenim runom poslednje.

Nakon šišanja, budite nežni prema svojim ovcama- nahranite ih, napojite, i obezbedite im dobar zaklon bar nedelju dana nakon šišanja, naročito ako je jagnjenje blizu.

Prostorije

Da bi se posao dobro odvijao treba da imate dovoljno pomagača. Za radnika koji striže ovce potrebna je prostorija dovoljne visine, sa dobrim osvetljenjem i provetravanjem. Ukoliko su vam potrebni produžni kablovi, oni treba da budu dovoljno jaki da izdrže opterećenje. Kućni produžni kablovi nisu dovoljni.

Kod nekih rasa ovaca, radniku je za šišanje potreban prostor površine 2,5 x 2,5 metara (oko 6 m²).

Potrebna vam je dobra sirkova metla, a ne teška stajska metla, da bi ste mesto na kome se šiša povremeno počistiti.

Prostor u kome su ovce smeštene pre dovođenja na šišanje treba da bude mali. Ovca koju ste jurili po velikom prostoru pre nego što je došla na šišanje nastaviće da se otima sve vreme šišanja.

Niko neće namerno poseći ovcu prilikom šišanja. Ako želite da nanese dezinfekciono sredstvo na svaku posekotinu, stavite bočicu sa sprejom na dohvata ruke pre nego što započne šišanje. Biće nemoguće držati ovcu pet ili deset minuta dok ne pronađete bočicu sa sprejom.

Nemojte orezivati papke pre izvođenja ovaca na šišanje.

Treba da imate dovoljno pomoćnika da izmerite ovcu nakon šišanja, orežete joj papke, vakcinišite je i uklonite parazite.

- Ručne električne mašine, koje odgovaraju za stada do 1000 ovaca.

Saveti za pravilno korišćenje mašina za šišanje:

- Alat (noževi i češljevi) obavezno podmazujte- po nekoliko kapi ulja nakon svakog šišanja, a takođe i mašinu povremenu, prema uputstvu proizvođača.
- Ne treba raditi sa tupim alatom- jedan nož može da ošiša 5 do 10 ovaca, a češalj 15 do 20, posle čega ih treba naoštiti. Ako se alat istupi, i/ili se ne podmazuje, opterećuje se mašina, noževi i češljevi se greju i otpuštaju, pri čemu materijal gubi strukturu i ne može se nikada više dovesti u potpuno ispravno stanje. U ekstremnim slučajevima, rezultat šišanja nije dobar, ili čak više uopšte ne može da se šiša, a jako ugrejani noževi takođe mogu i opeći životinju. Mala pažnja prema mašini će obezbediti decenije kvalitetnog rada. Ni traktor se ne vozi bez ulja!
- Prilikom šišanja, radi hlađenja kroz mašinu prolaze velike količine vazduha, koji u sebi ima mnogo prašine. Zbog toga postoji filter na ulazu, koji povremeno treba čistiti. Obavezno pročitajte uputstvo proizvođača pre puštanja mašine u rad!

Neadekvatno korišćenje električnih uređaja može biti opasno samo po sebi, posebno kada je u pitanju oprema koja se koristi u poljoprivredi. Pre nego što počnete da koristite mašinu treba da se upoznate sa sledećim merama za sprečavanje nezgoda:

- Napon mora biti isti kao na pločici mašine. Mašina se može napajati samo naizmeničnim naponom
- Izbegavajte svaki kontakt sa alatom za šišanje u pokretu.
- Čak i kada je mašina isključena na svom prekidaču nemojte ništa raditi u blizini alata za šišanje dok je ne isključite iz mreže. Uvek iskopčajte kabl iz mreže pre nego što počnete da radite sa alatom/glavom mašine.
- Izbegavajte da dodirujete mašinu koja je u kontaktu sa nekom tečnošću. Nikada nemojte šišati mokre životinje. Tečnost koja uđe u mašinu utiče na elektro izolaciju. Tada dolazi do opasnosti od elektrošoka ili kratkog spoja. Mašinu čistite samo kada je suva korišćenjem četkice ili četkice za čišćenje koja se dobija uz nju.
- Električni kabl koji leži pružen po zemlji u bilo kojoj dužini može da se ošteti i postane izvor opasnosti. Pre nego što započnete sa šišanjem pažljivo položite kabl. Izbegavajte savijanje kabla u petlje i ne dozvolite da se zamrsi. Životinje ne smeju da stoje ,da hodaju po kabl ili da se u njega zapetljavaju. Nikada ne umotavajte kabl oko mašine i držite ga daleko od izvora toplote, inače može da dođe do oštećenja izolacije. Potrebno je redovno proveravati da se kabl nije ošteti.
- Isključite mašinu na njenom prekidaču pre uključivanja kabla u struju.
- Koristite samo originalne alate (nož i češalj). Nemojte koristiti oštećeni alat , sa tupim ili polomljenim zupcima. Koristite samo oštre alate, naoštrene u specijalizovanim radionicama.
- Pogledajte da li u runu ima stranih tela (žica, drvo i sl.) i uklonite ih pre početka šišanja.
- Nosite prikladnu radnu odeću. Nemojte nositi ležernu odeću ili delove nakita koji bi se mogli zakačiti za pokretne delove mašine.
- Buka koju mašina proizvodi može da uznemiri životinje. Može doći do znatnih povreda usled ritanja životinja ili pritiska njihovih tela. Životinje sputajte tako da šišanje bude bezbedno, priđite im spređa i uključite mašinu u njihovom vidokrugu.
- životinje treba šišati samo ako su sve osobe koje nisu za to osposobljene odstranjene iz radnog prostora.
- šišajte samo u dobro provetranom prostoru i nikada u blizini eksplozivnih materija ili gasova.

PAŽNJA Ove sigurnosne mere moraju se poštovati u svim slučajevima. Preporučuje se da se uvek kada se radi sa električnim aparatima koristi zaštitna diferencijalna sklopka.

OBUKA ZA MAŠINSKO ŠIŠANJE

Veoma je značajno da obuku za šišanje ovaca vrše iskusni instruktori, koji će na polaznike preneti pravilan stil i jasne osnove, te tako stvoriti čvrstu osnovu za razvoj dobrog šišača! Do ove godine obuka za mašinsko šišanje ovaca je bila veoma retka i bilo je veoma teško naučiti kako šišati ovce. Ali zahvaljujući naporima pojedinih stručnjaka, kao i zainteresovanosti odgajivača ovaca, prva obuka je obavljena na Staroj planini, 16.06.2005. godine.

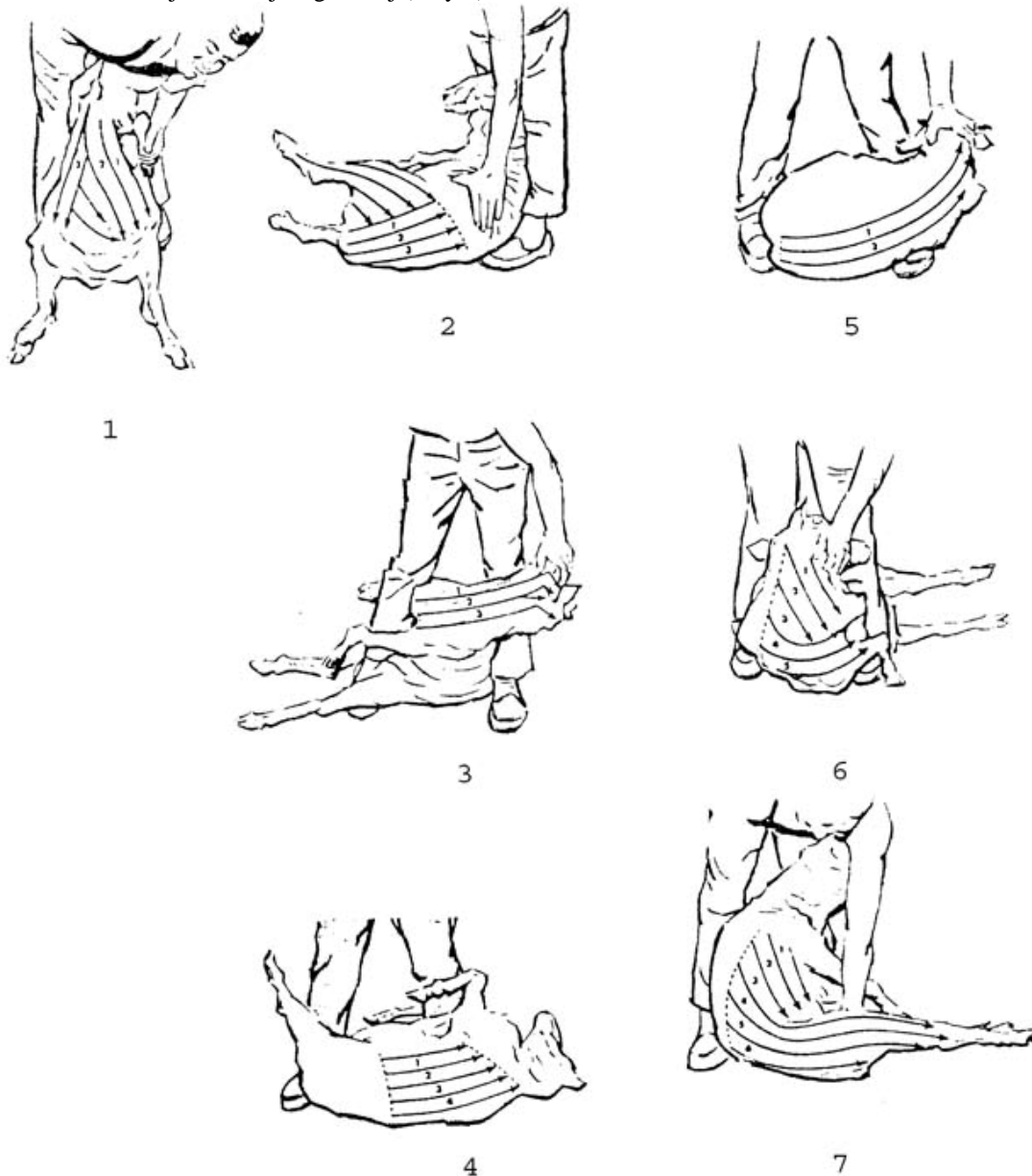
Takođe je značajna uloga takmičenja u šišanju ovaca, gde se dodeljuju nagrade i naglašavaju greške, što omogućava revnosnim šišačima da poprave svoje umeće. Zbog toga je 25.06.2005. u selu Breza nadomak Sjenice održano i takmičenje u mašinskom šišanju ovaca posle skoro dvadeset godina.

KAKO SAVLADATI VEŠTINU ŠIŠANJA OVACA

1. Čvrsto poduprte ovcu između kolena. Oslonite desnu prednju nogu ovce o svoju desnu stranu kako bi se zategla koža na trbuhu. Prvi pokret mašinom načinite pravo nadole niz levu stranu kako bi se dobila ravna jasna granica za "dugi pokret". Drugi pokret teče paralelno. Treći pokret je pravo niz desnu stranu i ostavlja ravnu ivicu za "poslednju stranu". Kratki pokreti, pod uglom, čiste donji deo stomaka. Deo između zadnjih nogu se obrađuje na uobičajeni način.
2. Držite ovcu u potpunosti opušteno uz svoje noge, tako da je leva strana ovce okrenuta na gore, vršeći pritisak na slabinu. Ošišati vunu sa zadnje noge, kako je prikazano na slici. Potom spustiti zglob ruke ispod tačke ulaska češlja i ošišati tri poteza sa repa i gornje strane – koristeći svoju levu ruku da zategnete kožu. Ovo se radi u istom smeru kao potezi "dugog pokreta".
3. Kako se vidi na slici, vaša desna noga se nalazi između prednjih i zadnjih nogu ovce. Držite glavu ovce unazad i oslonite njenu glavu malo ispod svog levog kolena. Prebacite težinu na svoju levu nogu i ne dopustite da ovca sedi suviše uspravno. Ošišati vrh glave. Kod merino ovaca, načinite prvi pokret malo ispod jugularne vene i pravo duž vrata. Drugi pokret je paralelan, ali ga produžite da ošišate niz stranu lica i uha. Treći pokret sledi da očisti vunu sa uha, i između rogova. Potom očistite prednju nogu i ošišajte predeo od plečki ka vratu.
4. Uradite "dugi pokret" kao normalno, dok se ne stigne to kičme. Međutim, ne povlačite prednju nogu ovce unazad ka glavi ovce. Ako je potrebno zategnuti labavu kožu (da bi se izbegle povrede), upotrebite levu ruku. Donji zubac češlja mora da bude paralelan sa kožom.
5. Kada se stigne do kičme, rep ovce se mora nalaziti iza vašeg desnog stopala. Vaša leva noga je ispod glave ovce, dok je vaše levo stopalo preko ovce da bi se dobio efekat poluge (na taj način se ovca "zategne"). Levom rukom pritisnite na dole glavu ovce da biste je "previli". Ošišajte dva poteza preko kičme da biste uštedeli vreme na "poslednjoj strani". Pazite da ne stojete na runo i da ga ne cepate kada prebacujete desnu nogu da biste ošišali "poslednju stranu".

Priložene ilustracije australijskog telihaj (tallyhi) metoda su samo osnovni vodič o načinu kako da se ošiša ovca.

6. Uradite "dugi pokret" kao normalno, dok se ne stigne to kičme. Međutim, ne povlačite prednju nogu ovce unazad ka glavi ovce. Ako je potrebno zategnuti labavu kožu (da bi se izbegle povrede), upotrebite levu ruku. Donji zubac češlja mora da bude paralelan sa kožom.
7. Kada se stigne do kičme, rep ovce se mora nalaziti iza vašeg desnog stopala. Vaša leva noga je ispod glave ovce, dok je vaše levo stopalo preko ovce da bi se dobio efekat poluge (na taj način se ovca "zategne"). Levom rukom pritisnite na dole glavu ovce da biste je "previli". Ošišajte dva poteza preko kičme da biste uštedeli vreme na "poslednjoj strani". Pazite da ne stajete na runo i da ga ne cepate kada prebacujete desnu nogu da biste ošišali "poslednju stranu".
8. Stegnite ovcu između svojih nogu. Držite joj glavu svojim kolenima. Nakon skidanja vune sa roga, uha i lica, šišati pravo na dole do vrha plećki, koristeći levu ruku za ispravljanje nabora. Dopustite da se desna noga ovce pomeri unapred nakon trećeg pokreta. Uхватite prednju nogu i ošišajte donji deo prema papku.
9. Puštajući donji deo zadnje noge čim je završen, nastavite niz slabinu. Drugi pokret je paralelan od plečke do slabine, dok se treći pokret nastavlja dalje i sa spoljne strane noge. Preostale pokrete uradite pod istim uglom, počevši punim češljem na zadnjoj strani tela. Završite stražnji deo sa ovcom između svojih nogu i sa levom rukom na slabini radi zatezanja kože.